

"סוד החשמל"

לחבר בין תורת הנגלה לתורת הנסתר

דף מתוך סדרת הספרים

פרשת במדבר תשע"ג תהא שנת גאלת עולמים.

[מותר לצלם לזיכוי הרבים].

שיעור לכבוד חג השבועות בנושא: האם העולם קיים שבעת אלפי שנים, או חמישים אלפי שנים, והקשר למתן תורה. ניתן לראות בקישור.

<https://docs.google.com/file/d/0B-DipRjZtsk5SU4tNzIwVXNWOUk/edit?usp=sharing>

מאמר חדש בפרסום ראשון לחג השבועות על דרך פלפול ההלכה. מאת הרה"ג ר' מרדכי קרליבך שליט"א מחבר הספרים 'חבצלת השרון' מופיע בעמוד ט'

מאמר 'העולם השמיני שמעל הטבע'.

פרק ו'.

השפעות הקרובות נביא מצני"ה פרקים ממאמר 'צופת השמיני' מצד הטבעי עם הוספות חדשות מנוספו לאחורונה.

מובא ברבנו בחיי (שמות ג, יט) שהעשר מכות הן כנגד עשר ספירות מלמטה למעלה, ויוצא שמכת ארבה שהיתה על ידי חגבים, היא כנגד ספירת הבינה המסמלת את השמיני. דמכת בכורות היא כנגד כתר, חשך כנגד חכמה, וארבה כנגד בינה. וכן מובא בפרע"ח להאריז"ל (שער חג המצות ע' תקי"ד) שמכת ארבה באה מבחינת בינה. וכן **חגבים** בגימטריא שם הוי"ה במלוי **ס"ג** המסמל את הבינה. וכן מובא בספר 'פרי צדיק' (ו, טז) ששרש בריאת הארבה הוא מאות סמ"ך, ולכן קול הברתו נשמע ס"א. ואות סמ"ך מסמלת את יסוד אמא עלאה.

נראה לבאר הכתוב (שמות י, ו) "**אשר לא ראו אבותיך ואבות מיום היותם על האדמה עד היום הזה**" דחוטי קדשה שבאים מעולם השמיני, פרעה ואבותיו לא זכו לראות מעולם. וכן הכתוב (שם יב) "ויאמר הוי"ה אל

משה נטה ידך על ארץ מצרים בארבה" ס"ת **הלכ"ה** המסמלת את חוטי הקדשה כדבארנו במאמר 'חשמל תורה'. **כתוב** (שם יט) "**ויהפך ה' רוח ים חזק מאד וישא את הארבה ויתקעהו ימה סוף**". נראה ד'**רוח ים**', מרמז על החוט שבא מהשמיני, ד'**רוח**' מסמל את המלאכים שנקראים רוחות, כדבארנו במאמר 'חוטי החשמל'. ו'**ים**' בגימטריא נ', ומסמל את המים העליונים, ים החכמה העליונה, שהוא השמיני. וכשם שהארבה בא מחוטי השמיני, כך הסתלק על ידי חוטי השמיני. וכן "**ויהפך הוי"ה רוח ים**" בגימטריא **שמיני**. וכן "**ויהפך הוי"ה רוח ים**" ס"ת **חכמ"ה**. וכן "**רוח ים חזק**" בגימטריא **חשמל**. וכן נראה דמרמז בכתוב (שם יט) "**לא נשאר ארבה אחד**" שלא נשאר ארבה ששיך לבחינת אחד המרמז על אחדות ה' שמעל ההשתלשלות. כפי שבארנו שהשמיני הוא בחינת **אחת**. וכן הכתוב

(שמות י, ד) "הֲנִי מְבִיא מַחֵר אֲרֶבֶה" ס"ת יר"ה המסמלת את מדת הגבורה של יצחק בבחינת שמיני. וכן ארבה אותיות הַבָּאָר, המרמזת על יסוד אמא עלאה שהוא בבחינת באר.

מְצִינּוּ בַּגְמָרָא (ברכות ג:) **אָמַר לָהֶם [דָּוִד הַמֶּלֶךְ] לֵכוּ וְהִתְפַּרְנְסוּ זֶה מִזֶּה, אָמְרוּ לוֹ אֵין הַקֶּמֶץ מְשֻׁבֵּעַ אֶת הָאָרֶץ, וּבְהִגָּהוֹת הַב"ח' שֵׁם מְבִיא פְרוֹשׁ רַש"י קֶמֶץ לְשׁוֹן "וְנִהְיֵה בְעֵינֵינוּ כְּחֻגְבִים" כְּדַמְתַּרְגָּם כְּקֶמֶץ, רָצָה לֹאמַר מְחֻגָּב אֶחָד אֵינוֹ שׁוֹבֵעַ אֶרֶץ. נִרְאֶה דְרָמְזוֹ לְדָוִד שֶׁאֵין הַחֻגָּב הַמְסַמֵּל אֶת הַשְּׁמִינִי, מְשֻׁבֵּעַ אֶת הָאָרֶץ. הֵינּוּ שֶׁהִפְרִנְסָה שְׁבָאָה מְחוּטֵי הַשְּׁמִינִי אֵינָה מְשֻׁבֵּעָה אֶת הָאָרֶץ וְאֵינָה מְסַפֶּקֶת אֶת כָּלל יִשְׂרָאֵל.**

בְּאֲרָנוּ בְּמֵאמֵר 'חוּטֵי הַחֲשֵׁמֶל', שֶׁהִשְׁפַּעַת חוּטֵי הַפְּרִנְסָה הִיא בְּבַחֲיִנַת "אַרְבַּת הַשְּׁמַיִם", נִרְאֶה דְאֲרָבוֹת הֵן מְלֻשׁוֹן אֲרֶבֶה, דְחוּטֵי הַפְּרִנְסָה נִמְשָׁכִים מֵהַשְּׁמִינִי שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת אֲרֶבֶה. וְאֲרֶבֶה מְסַמֵּל אֶת הַפְּתַח שֶׁל הַחוּט. וְכֵן מְצִינּוּ בְזֵהָר (נח סב.) וְאַרְבַּת הַשְּׁמַיִם נִפְתָּחוּ זֶה מִיָּם הָעֲלִיוֹנִים, וְנִבְיֵא שְׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים הֵם עוֹלָם הַשְּׁמִינִי. וְכֵן הַכְּתוּב (מלאכי ג, י) "אֶפְתַּח לָכֶם אֶת אֲרָבוֹת הַשְּׁמַיִם וְהִרְקִיתִי לָכֶם בָּרֶכֶה עַד בְּלִי דַי" בְּגִימְטְרִיא שְׁמֹן, דְאֲרָבוֹת הַשְּׁמַיִם הֵן בְּבַחֲיִנַת שְׁמֹן. וְכֵן אֲרֶבֶה בְּגִימְטְרִיא שְׁמוֹנָה פְעָמִים שֵׁם הַיְוִ"ה, וּבְגִימְטְרִיא יִצְחָק הַמְסַמֵּל אֶת הַשְּׁמִינִי שֶׁמְשַׁפֵּיעַ פְּרִנְסָה.

מוֹבָא בְּלֻק"ת לְהָאֲרִיז"ל (פ' שמיני ע' קפה) **סוּד הָאֲרֶבֶה הוּא סוּד רַבּוּי הַזָּרַע לְאֵין קֶץ, כִּי זֶה סוּד הַרְיוֹן, שְׁנֹאמֵר בּוֹ "הַרְבֵּה אֲרֶבֶה".** נִרְאֶה דְלָכֵן אֲרֶבֶה מְסַמֵּל אֶת רַבּוּי הַזָּרַע, דְּהָאֲרֶבֶה הוּא שְׂרֵשׁ הַיְסוּד שֶׁמְשַׁפֵּיעַ אֶת הַזָּרַע. וְכֵן הַכְּתוּב (בראשית טז, י) "וַיֹּאמֶר לָהּ מֶלֶאךָ הוּי"ה הַרְבֵּה אֲרֶבֶה אֶת זָרְעֲךָ" בְּגִימְטְרִיא שְׁמִינִי. דְרַבּוּי הַזָּרַע בָּא מֵהַשְּׁמִינִי שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲרֶבֶה, וְבֵא דֶרֶךְ הַמֶּלֶאךָן שֶׁשִּׁיךְ לִיְסוּד.

מוֹבָא בְּפֵרוֹשׁ הָרַב"ד עַל סֵפֶר יִצְרִיָה שֶׁאֲרֶבֶה הוּא מְלֻשׁוֹן רוֹבָה קֶשֶׁת, וּמְבֵאָר לְפִי דְבָרֵינוּ בְּמֵאמֵר 'חֲשֵׁמֶל קֶשֶׁת' שֶׁהִשְׁפַּעַת הַיְסוּד הִיא בְּבַחֲיִנַת קֶשֶׁת, וְלָכֵן הִשְׁפַּעַת הָאֲרֶבֶה שֶׁמְשַׁפֵּיעַ דֶּרֶךְ הַיְסוּד הִיא בְּבַחֲיִנַת קֶשֶׁת.

מוֹבָא בְּאוֹצַר מִדְרָשִׁים (ע' 541) בְּשֵׁם מִדְרָשׁ שֵׁישׁ שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר דְּבָרִים שְׁנֹאמְרוּ בְּאֲרֶבֶה. וּבְאֲרָנוּ בְּמֵאמֵר 'חֲשֵׁמֶל מִלֵּה' שֶׁבְחוּט יֵשׁ מְסַפֵּר שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר. וְכֵן חֻגָּב בְּגִימְטְרִיא י"ג. וְכֵן מְצִינּוּ בַּגְמָרָא (חולין סה.) שֵׁישׁ חֻגָּב שְׁנֹקְרָא צַפְרֵת כְּרַמִּים, וְרוֹאִים קֶשֶׁר בֵּין הַצֶּפֶר שֶׁשִּׁיכַת לְמַסְפָּר שֵׁשׁ, לְחֻגָּב שֶׁשִּׁיךְ לְמַסְפָּר שְׁמוֹנָה, וְלְכַרְמִים הַשִּׁיכִים לְמַסְפָּר שֶׁבַע.

מְצִינּוּ בְּמִדְרָשׁ (ב"ר כא, ה) שֶׁלְבוּשׁוֹ שֶׁל אָדָם הִיא הַחֲטָא הִיא מִמֶּנּוּ עֲצָמוֹ, כְּמוֹ עוֹר הַחֻגָּב שֶׁהוּא מִמֶּנּוּ עֲצָמוֹ. וְלֹא דָבָר נִפְרָד כְּבִשְׂאֵר בְּעֲלֵי הַחַיִּים. נִרְאֶה דְלָכֵן הַמְשִׁילוֹ אֶת לְבוּשׁוֹ שֶׁל אָדָם הִיא הַחֲטָא לְעוֹר הַחֻגָּב, דְּהַחֻגָּב הוּא שְׁמִינִי, וְכֵן לְבוּשׁוֹ שֶׁל אָדָם הִיא הַחֲטָא הִיא מֵהַחֲשֵׁמֶל הַמְקִיף שְׁנִמְשָׁךְ מֵהַשְּׁמִינִי.

מְצִינּוּ בַּגְמָרָא (יומא עז:) **מַעֲיֵן הַיּוֹצֵא מִבֵּית קִדְשֵׁי הַקֹּדֶשִׁים בְּתַחֲלָה דוֹמָה לְקַרְנֵי חֻגְבִים, כִּינּוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְפֶתַח הַיֵּכֶל נִעֲשֶׂה כְחוֹט שֶׁל שְׁתֵּי וְכו'.** נִרְאֶה דְלָכֵן הַמַּעֲיֵן הַמְסַמֵּל אֶת הַחוּט שֶׁיּוֹצֵא מִבֵּית קִדְשֵׁי הַקֹּדֶשִׁים הוּא כְּקַרְנֵי חֻגְבִים, לְרַמֵּז שֶׁהַחוּט שֶׁיּוֹצֵא מִבֵּית קִדְשֵׁי הַקֹּדֶשִׁים הַמְסַמֵּל אֶת הַשְּׁמִינִי, הוּא בְּבַחֲיִנַת חוּט שֶׁיּוֹצֵא מֵהַחֻגְבִים, וְכֵן מְצִינּוּ בְזֵהָר (בראשית לה: עם פירוש 'מתוק מדבש') שְׁנִטְיָעוֹת הַשֵּׁם הַנִּמְשָׁכִים מֵהַשְּׁמִינִי הֵן בְּבַחֲיִנַת קַרְנֵי חֻגְבִים. וְכֵן מְצִינּוּ בַּגְמָרָא (שבת עז:) שֶׁהַחֻגְבִים גְּדֻלִים בֵּין עֲצֵי הָעֵרְבָה, וּמוֹבָא בְּשֵׁעַר הַפְּנוֹת' לְאֲרִיז"ל (סוכות ח"ב ע' שיא) שֶׁהָעֵרְבָה שִׁיכַת לְאוֹת ה' רֵאשׁוֹנָה שֶׁל שֵׁם הַיְוִ"ה הַמְסַמֵּל אֶת הַשְּׁמִינִי. וְכֵן חֻגְבִים בְּגִימְטְרִיא חֲנָה הַמְסַמֵּל אֶת הַשְּׁמִינִי, כְּמוֹבָא בְּשֵׁעַר הַפְּנוֹת' לְאֲרִיז"ל (עלינו לשבח ח"א ע' שכז). וְכֵן ו' פְעָמִים חֻגְבִים בְּגִימְטְרִיא חֲשֵׁמֶל, דְחוּטֵי הַחֲשֵׁמֶל הֵם הָאוֹת ו' שְׁנִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֻגְבִים. וְכֵן הַכְּתוּב (יחזקאל י, טו) "הַחִיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי בְּנֶהָר כְּבָר" ר"ת אֲרֶבֶה דְשֵׁרֵשׁ הַחֲשֵׁמֶל מֵהָאֲרֶבֶה הַמְסַמֵּל אֶת הַשְּׁמִינִי. וְכֵן אֲרֶבֶה בְּגִימְטְרִיא הַפְּסוּקִים (זכריה ג, ו) "וַיַּעַד מֶלֶאךָן הוּי"ה". (שופטים ב, א) "וַיַּעַל מֶלֶאךָן הוּי"ה". (ישעי' ג, ו) "וַיַּעַף אֱלִי אֶחָד מִן הַשְּׂרָפִים".

נְרָאָה דְּלִכְּנֵי הַחוּט שִׁיּוּצָא מִקִּדְּשׁ הַקִּדְּשִׁים הוּא בְּבַחֲנֵינָת מַעְיָן. דְּמוּבָא בְּלִקְ"ת (שה"ש לט.) שְׁמַעְיָן מִסְמַל הַשְּׁפָעָה דְקִדְּשָׁה, וְנִהָר מִסְמַל גַּם הַשְּׁפָעָה שֶׁהוֹלֶכֶת לְלַעֲמַת זֶה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב **"וְנִהָר יֵצֵא מִמַּעַן וּמִשָּׁם יִפְרֹד"**. דְּמַעְיָן מִסְמַל אֶת מִקְוֵה הַמִּים שֶׁבָּאִים מִהַקִּדְּשָׁה. מַה שְּׂאִין כֵּן נִהָר יוֹרֵד לְהַשְׁפִּיעַ גַּם לְלַעֲמַת זֶה. וְכֵן מוּבָא בְּסִפְר 'מִגִּיד מִיִּשְׂרָאֵל' (פִּרְשֵׁת זְכוּר) שְׁמַעְיָן מִטְהַר בְּכָל שְׂהוּא וּבְזוּחֲלִין, דְּבַמַּעְיָן אֵין אַחֲזִיזָה לְסִטְרָא אַחְרָא. מַה שְּׂאִין כֵּן מִי גְשָׁמִים אוֹ נִהָר שְׂיֵשׁ בְּהֵם אַחֲזִיזָה לְסִטְרָא אַחְרָא, רַק כְּשִׁעוּמָדִים בְּמָקוֹם אֶחָד בְּשַׁעוֹר אַרְבָּעִים סָאָה, הַסִּטְרָא אַחְרָא מִסְתַּלֵּק וְהֵם יְכוּלִים לְטְהַר. וְכֵן **מַעְיָן** אוֹתִיּוֹת **עֵינַיִם** וּבְאַרְנוֹ בְּמַאֲמֵר 'חֲשַׁמֶּל עֵין' שֶׁהַחוּט הוּא בְּבַחֲנֵינָת עֵין. וְכֵן **מַעְיָן** מְרַמֵּז בְּכְתוּב שְׁנַאֲמֵר עַל הַמַּלְאָכִים (יחזקאל א, יח) **"מַלְאָכִים עֵינַיִם"** בְּצִרוּף שְׁתֵּי מַלְאָכִים.

מַצִּינוּ בְּזֵהָר חֲדָשׁ (בראשית כ.) **"מַעְיָן גְּנִים בְּאֵר מִים חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן"**, קְרָאוּ **מַעְיָן**, וְאַחַר כֵּן בְּאֵר, וְאַחַר כֵּן נוֹזְלִים, וְהַנּוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן, לְדַעַת שְׁכַלְמָם נֶאֱצְלוּ זֶה מִזֶּה וְזֶה מִזֶּה. מַצִּינוּ בְּגִמְרָא (יבמות סד:) שְׁיִסוּד הָאִשָּׁה נִקְרָא **מַעְיָן**, וְכֵן מוּבָא בְּשַׁעַר הַגְּלִילוֹת 'לְהַאֲרִיז' (הקדמה כה) שֶׁהַמַּעְיָנוֹת מִסְמַלִּים אֶת הַמַּיִן נוֹקְבִין שְׁעוּלִים מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים. וְכֵן מִשְׁמַע מִהַזֵּהָר שֶׁהַמַּעְיָן נִמְשָׁךְ מִהַבְּאֵר הַמְּסַמְלֵת אֶת הַיִּסוּד שֶׁבַמְּלִכוּת דְקִדְּשָׁה, שְׁמַעְלָה מִיִּין נוֹקְבִין. מַה שְּׂאִין כֵּן מִי גְשָׁמִים מִסְמַלִּים אֶת הַמַּיִן דְּכוּרִין שֶׁבָּאִים מֵאַתְעָרוּתָא דְלַעֲלִיא. וְנִרְאָה דְמַיִן נוֹקְבִין דְקִדְּשָׁה שְׁעוּלִים עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים, שְׂרָשָׁם מִהַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים. דְּהַצְּדִיק מַחְבֵּר לִים הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁהוּא הַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים. וְאֵת הַחֲכָמָה וְהַתּוֹרָה שֶׁהוּא לוֹמֵד, וּמִקְבֵּל מִהַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים הַשְּׂיָכִים לְעוֹלָם הַשְּׁמַיִם, הוּא הוֹפֵךְ לְמַיִן נוֹקְבִין. וּמִמִּילָא הַמַּיִן נוֹקְבִין שֶׁהוּא מַעְלָה מִקּוֹרֵם בָּא גַם כֵּן מִיִּים הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהַצְּדִיק קָשׁוּר אֲלֵיו. וְזֶה מְרַמֵּז הַזֵּהָר שֶׁהַמַּיִם שֶׁהַבְּאֵר וְהַמַּעְיָן מִשְׁפִּיעִים, נִמְשָׁכִים מִבְּחִינַת לְבָנוֹן עַד אֵין סוּף, דְּשִׂרְשׁ הַמַּיִן נוֹקְבִין דְקִדְּשָׁה גַם בָּא מֵהָאֵין סוּף, כְּדַלְעִיל. וְכֵן רוֹאִים מִהַגְּמָרָא שֶׁהַבְּאֵר לְעִיל שֶׁהַמַּעְיָן יוּצֵא מִקִּדְּשׁ הַקִּדְּשִׁים הַמְּסַמֵּל אֶת הַשְּׁמַיִם. וְכֵן הָאִשָּׁה מוֹלִידָה אֶת הַמַּיִן נוֹקְבִין מִהַדַּעַת שְׁלָה, וְדַעַת מִסְמַלֵּת אֶת הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן הַמִּתְחַבֵּר לְמַיִם הָעֲלִיוֹנִים. וְכֵן **מַעְיָן** אוֹתִיּוֹת **נְעָמִי** הַמְּסַמְלֵת אֶת אִמָּא עֲלָאָה, כְּמוּבָא בְּסִפְר הַלְקוּטִים 'לְהַאֲרִיז' (ויחי קכד).

וְכֵן מִי **מַעְיָן** שֶׁהֵם מִים מִתּוֹקִים בָּאִים מִהַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים, כְּמוּבָא בְּגִמְרָא (תענית י.). וְכַפִּי שְׁבַאֲרָנוּ בְּמַאֲמֵר 'מִשֶּׁה מִים הָעֲלִיוֹנִים', שֶׁהַמַּיִם הַתְּחַתּוֹנִים אֵינָם מִתּוֹקִים, וְהַמַּיִם הַמִּתּוֹקִים בָּאִים מִהַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים. וְכֵן מוּבָא בְּסִפְר 'שַׁעֲרֵי אוּרָה' (שער ח) שְׁסַפִּירַת הַבֵּינָה שְׁמַסְמַלֵּת אֶת הָעוֹלָם הַשְּׁמַיִם נִקְרָאת בְּשֵׁם **לְבָנוֹן**. וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְכָשָׁם שֶׁהַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים שְׂיָכִים לְסַפִּירַת הַבֵּינָה הַמְּסַמְלֵת אֶת הַשְּׁמַיִם, כֵּן שְׂרָשׁ הַמַּעְיָן בָּא מִהַלְבָּנוֹן שֶׁהוּא אוֹתוֹ מְקוֹם **"וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן"**. וְכֵן מוּבָא בְּפִרוּשׁ ה'מִתּוֹק מִדְּבַשׁ' עַל הַזֵּהָר (חיי שרה קלב.) שֶׁ**לְבָנוֹן** נוֹטְרִיקוֹן ל'**ב**' נְתִיבוֹת חֲכָמָה, **נוֹ**ן שַׁעֲרֵי בֵינָה, לְרַמֵּז שֶׁלְבָנוֹן מִסְמַל אֶת סַפִּירוֹת הַחֲכָמָה וְהַבֵּינָה הַמְּסַמְלוֹת אֶת הַשְּׁמַיִם. וְכֵן כְּתוּב (הושע יד, ז) **"יִלְכּוּ יוֹנְקוֹתָיו וְיִהִי כְזֹאת הוֹדוֹ וְרִיחַ לוֹ כְּלְבָנוֹן"**, וְרוֹאִים שֶׁהַכְּתוּב מְקַשֵּׁר אֶת הַלְבָּנוֹן לְזֹאת, וְלְבַחֲנֵינָת יְנִיקָה, הַמְּרַמֵּזִים עַל הַשְּׁפָעַת הַשְּׁמַיִם. וְכֵן שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הַרְה"ג ר' אַבְרָהָם מִיִּזְעֵלְס שְׁלִיט"א שְׁמַלּוֹי לְמַ"ד בִּ"ת נְתִיבוֹת חֲכָמָה בְּגִמְטְרִיא **"גְּבִיָּה חֲמִשִּׁים אִמָּה"**.

וְכֵן מַצִּינוּ בְּזֵהָר (יתרו פ:), שֶׁהַשְּׁפָעַת הַשְּׂדִים הִיא בְּבַחֲנֵינָת מַיִן נוֹקְבִין שְׂיָכִים לְיִסוּד הָאִשָּׁה, וְלִכְּנֵי יִפְיָה נִכֵּר בְּמָקוֹם זֶה. וְחֻלָּב אִם מִסְמַל אֶת הַשְּׁפָעַת אִמָּא שְׂמַנִּיקָה אֶת בְּנָהּ, וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ שְׂמַיִן נוֹקְבִין שְׂרָשָׁם מֵאִמָּא, וְשְׂתֵי הַבְּחִינּוֹת הוֹלְכוֹת יַחַד. וְכֵן הַבְּאֵר בְּמַאֲמֵר 'חֲשַׁמֶּל דָּם' מ'סִפְר הַלְקוּטִים' לְהַאֲרִיז' (איוב ע' תס) שְׂשְׂדִים מְרַמְזוֹת עַל הַשְּׁפָעָה שֶׁל אִמָּא עֲלָאָה דְרַךְ שֵׁם שְׂדֵי הַמְּסַמֵּל אֶת הַתְּפָאֲרַת. וְכֵן מַצִּינוּ שְׂמָקוֹם הַדְּדִים נִקְרָא בֵינָה הַמְּסַמְלֵת אֶת הַשְּׁמַיִם. כְּמוּבָא בְּגִמְרָא (ברכות י.) **יִנֵּק מִשְׂדֵי אִמּוֹ וְנִסְתַּכַּל בְּדַדְיָהּ וְאָמַר שִׁירָה, שְׁנַאֲמֵר, "בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה', וְאֵל תִּשְׁכַּחִי כָּל**

גְּמוּלָיו, מֵאֵי "כָּל גְּמוּלָיו", אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, שֶׁעָשָׂה לָּהּ דָּדִים בְּמִקּוֹם בִּינָה. וְכֵן מוּבָא בְּסֵפֶר 'פְּרֵי חַיִּים' שֶׁדָּד בְּגִימְטְרִיא שְׁמוֹנָה. וְכֵן צוּרַת הַדָּדִים הִיא כְּמִסְפֵּר שְׁמוֹנָה.

מְצִינּוּ בַּמְדְּרָשׁ ('אוֹצֵר הַמִּדְרָשִׁים' ע' שִׂיא) הַמִּים שֶׁנָּתַן לַמָּטָה הָיוּ מִתְרַגְּשִׁים וּמִיִּלְלִים וְצוֹנְחִים וְקוֹרְאִים וּבוֹכִים אָמְרוּ לֹא זָכִינוּ שֶׁנִּהְיָה קָרוֹב לְיוֹצְרֵנוּ, מָה עָשׂוּ הָעֲזוּ פְּנִיָּהּ וּבִקְעוּ תְּהוֹמוֹת וּבִקְשׂוּ לַעֲלוֹת לַמָּרוֹם. וְרֹאִים שֶׁהַמִּים הִתְחַתְּנוּ נָסוּ לַחֲזוֹר לַמִּקּוֹם הַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים דְּרַךְ הַתְּהוֹמוֹת. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ דְּמִי הַתְּהוֹם שֶׁשָּׁם שָׁרַשׁ הַבְּאֵר וְהַמְעִינּוֹת יֵשׁ לָהֶם חֲבוּר לַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים. וְכֵן מְצִינּוּ בַּמְדְּרָשׁ הַנֶּעְלָם ('פ' בְּרֵאשִׁית מֵאֵמֶר יְהִי רְקִיעַ) וּבְרֵשׁ"י (תַּעֲנִית כה: ד"ה תְּהוֹם, וד"ה תְּהוֹמָא) שֶׁהַפְּסוּק "תְּהִים אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךְ" מְרַמֵּז עַל הַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים וְהַמִּים הַתְּחַתְּנוֹנִים, וְרֹאִים שֶׁהַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים הֵם גַּם בְּסוֹד תְּהוֹם. וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר (לך לך פז) שֶׁיְסוֹד אֲבָא הוּא בְּבַחֲיַת תְּהוֹם, וְיְסוֹד אֲבָא שֶׁיֵּךְ לַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים. וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר (שֶׁלַח קעב.) שֶׁהַלְוִיָּתָן יוֹצֵא בַּיּוֹם תִּשְׁעָה בָּאֵב לְנִקְם עַל חֲרַבְּוֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכִשְׁמַגִּיעַ לַתְּהוֹם הוּא נִרְגָּע וְנִהְיָה שָׁמַח.

מְצִינּוּ בְּזֵהָר (ויחי רמב:) שֶׁמִּקּוֹם הַקְּלָפוֹת הוּא בְּנוֹקְבֵי דְתְּהוֹמָא רַבָּה. נִרְאָה לְבָאֵר כִּינּוֹן שֶׁהַתְּהוֹם מְקַשְׂרֵת לַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים, הִיא שֶׁיִּכְתַּת לְצַד הַקְּדָשָׁה, לְכֵן כִּפְּשָׁה רֹצֵחַ לְסִגְרָא אֶת הַקְּלָפוֹת בְּעוֹלְמוֹת הַתְּחַתְּנוֹנִים בְּמִקּוֹם שֶׁהַקְּדָשָׁה שׁוֹלְטָת, הוּא סוֹגֵר אוֹתָם בְּמִקּוֹם הַתְּהוֹם, דְּחוּץ לַמִּקּוֹם הַתְּהוֹם בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, הַקְּלָפוֹת שׁוֹלְטִים וְהָרַע גּוֹבֵר. וְכֵן מוּבָא בְּרֹקַח' (סִידוֹר תְּפִילָּה) שֶׁרַק דְּגִים טְהוּרִים יְכוּלִים לָעֲבֹר דְּרַךְ הַתְּהוֹם, כִּינּוֹן שֶׁיֵּשׁ לָהֶם קִשְׁקָשִׁים, וְרֹאִים שֶׁתְּהוֹם קְשׁוּרָה לְקָדְשָׁה וְלְדְּגִים טְהוּרִים. וְכֵן מִשְׁמַע בַּמְדְּרָשׁ (פְּתִיחַתָּא לֵאִיכָה רַבָּה לֵד) שֶׁבַע מֵאוֹת מִינֵי דְּגִים טְהוּרִים וְשְׁמוֹנָה מֵאוֹת מִינֵי חֲנֻבִּים טְהוּרִים גְּלוּ עִם יִשְׂרָאֵל לְבַבְּלָא וְכִשְׁחֲזְרוּ חֲזְרוּ עִמָּהֶם, וְדְּגִים הָאֵיךְ גְּלוּ, ר' הוֹנָא בְּשֵׁם ר' יוֹסִי דְּרַךְ תְּהוֹם גְּלוּ, וְדְּרַךְ תְּהוֹם חֲזְרוּ.

וְכֵן מוּבָאוֹת בְּסֵפֶר 'שִׁבְטֵי נַחֲלָתָךְ' כַּמָּה רְאִיּוֹת שְׁמֵי תְּהוֹם שֶׁיִּכְיָם לַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים; א. חֲלַקַת הַמִּים הִיְתָה (בְּרֵאשִׁית א, ז) "בֵּין הַמִּים אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרְקִיעַ וּבֵין הַמִּים אֲשֶׁר מֵעַל לְרְקִיעַ", וְלֹא כְּתוּב שֶׁהִיא שְׁנֵי בְּמִים שֶׁמִּתַּחַת לְאֶרֶץ, וּמִמִּילָא הֵם נִשְׁאָרוּ בְּדְרָגַת מִים הָעֲלִיּוֹנִים כִּפִּי שֶׁהָיוּ קוֹדָם. ב. רֹאִים שֶׁהַפְּסוּקִים מְקַשְׂרִים אֶת הַשָּׁמַיִם הַמְּסֻמָּלִים אֶת הַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים לַתְּהוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מֵט, כה. דְּבָרִים לג, יג) "בְּרִכַת שָׁמַיִם מֵעַל בְּרִכַת תְּהוֹם רַבְּצַת תַּחַת", "מִמְּגֵד שָׁמַיִם מֵטֵל וּמִתְּהוֹם רַבְּצַת תַּחַת". ג. מְצִינּוּ בִירוּשָׁלַיִם (בְּרִכּוֹת ד:) כִּשְׁשׁ שֶׁעָבְיוּ שֶׁל רְקִיעַ מִהַלֵּךְ חֲמִשִּׁים שָׁנָה, כֵּן עָבְיָה שֶׁל אֶרֶץ, וְעָבְיוּ שֶׁל תְּהוֹם מִהַלֵּךְ חֲמִשִּׁים שָׁנָה. וְכִשְׁשׁ שֶׁהֲרִקִיעַ מִבְּדִיל בֵּין הַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים לַתְּחַתְּנוֹנִים, כֵּן הָאֶרֶץ הִיא אוֹתוֹ עֲבִי וּמִבְּדִילָה בֵּין הַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים מִי הַתְּהוֹם, לַמִּים הַתְּחַתְּנוֹנִים.

מוּבָא בְּסֵפֶר הַגֵּר"ש פִּינְקוּס זצ"ל (פסח ע' קסב) שֶׁבְּקִרְיַע יָם סוּף רָאוּ יִשְׂרָאֵל אֶת מִי הַתְּהוֹם כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קו, ט) "וַיִּגְעַר בָּיָם סוּף וַיַּחֲרַב וַיּוֹלִיכֵם בְּתֵהוֹמוֹת כַּמְדְּבָר". וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ דְּבְּקִרְיַע יָם סוּף הִיְתָה יְרִידָה שֶׁל הַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים לַמָּטָה לְהִתְחַבֵּר עִם הַמִּים הַתְּחַתְּנוֹנִים, כְּמוּבָא בְּאֲבוֹת דְּרַבִּי נִתָּן' (לג, ב) ר' אֶלְעָזָר וְר' שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים, מִים הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתְּנוֹנִים הָיוּ מְנַעְרִין אֶת הַמְּצָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּנְעַר ה' אֶת מְצָרִים בְּתוֹךְ הַיָּם". וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר (בְּשֶׁלַח ג.) הַיָּם הָעֲלִיּוֹן הִתְעוֹרַר עֲלֵיהֶם, וְנִמְחָחוּ בְּיָדָיו, וּמִשׁוּם כֵּן "טְבַעוּ בָּיָם סוּף", סוּף הַדְּרָגוֹת. וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר (תִּיקוּנִים מב:) "סוּס וְרִכְבוֹ רָמָה בָּיָם" זֶה יָם חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בִּינָה. וְכֵן מוּבָא בְּרֵשׁ"י (שְׁמוֹת טו, ב) רָאִתָּה שֶׁפָּתַח עַל הַיָּם מָה שֶׁלֹּא רָאוּ נְבִיאִים, הִינּוּ שֶׁהַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה יְרָדָה לַמָּטָה מִמֶּשׁ. וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר (בְּשֶׁלַח ס.) שֶׁבְּקִרְיַע יָם סוּף אָמְרוּ כָּל יִשְׂרָאֵל יַחַד אֶת הַשִּׁירָה בְּרוּחַ הַקְּדָשׁ מִתּוֹךְ רֵאִיתָ הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְכֵן מְצִינּוּ בַּמְדְּרָשׁ (תְּנַחֲמוּא בְּשֶׁלַח י) "וַיִּצְבּוּ כְּמוֹ נֵד" וַיִּצְאוּ לָהֶם כְּפִי מִים מִתּוֹקִין מִתּוֹךְ מְלוּחִין, וְהַמִּים הַמְּתוֹקִים בָּאִים מִהַמִּים הָעֲלִיּוֹנִים,

כּמוּבָא בְּגִמְרָא (תענית י.) **מִיָּם הַעֲלִיּוֹנִים פְּרוֹתֵיהֶן מִי גִשְׁמִים**. וְכֵן מוּבָא בְּתַרְגוּם אוֹנְקֵלוֹס' עַל הַפְּתוּב (שמות טו, ח) "וְנִעְרְמוּ מֵיָם" **חֲכִימוּ מֵיָא**. וּמִמִּילָא הַתְּגַלְתָּה גַם הַתְּהוּם הַשְּׂיֶכֶת לְמֵיָם הַעֲלִיּוֹנִים.

וְכֵן דּוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר ט"ו שִׁיר הַמַּעֲלוֹת כְּמִנְיֵן הַשֵּׁם י"ה, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּהוּם **חֲמִשָּׁה עָשָׂר** אֶלֶף גְּרִימִידִי. כּמוּבָא בְּגִמְרָא (סוכה נג:), לְרַמְזָא שְׁמַתְחַבְּרִים לְתַהוּם דְּרַךְ שֵׁם י"ה הַמְּסַמֵּל אֶת הַמֵּיָם הַעֲלִיּוֹנִים.

מְצִינּוּ בְּמִשְׁנָה (מידות ד, ז, וּבְתַפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל' שם) שְׁהַמֵּיָם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בָּאוּ מִמְּרֹזֵב שֶׁל מִי גִשְׁמִים. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (יומא לא. וברש"י שם) שְׁבֵיִת הַמִּקְדָּשׁ קָבַל מִיָּם מִמְּעִין עֵין עֵיטָם. נִרְאָה דְּלַכֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קָבַל מִיָּם גַּם מִמִּי גִשְׁמִים וְגַם מִמְּעִין, לְרַמְזָא עַל הַאֲתַעְרוּתָא דְּלַתְתָּא וְהַאֲתַעְרוּתָא דְּלַעֲלִילָא שֶׁיֵּשׁ בְּמִקּוּם הַזֶּה בְּהַעֲלָאת מֵיָן נוֹקְבִין וְהַשְּׁפַעַת מֵיָן דְּכוּרִין. וְלַכֵּן הַמֵּיָם הָיוּ מִתְעַרְבִים אֵלּוּ בְּאֵלּוּ, לְרַמְזָא שְׁבַמְקוּם זֶה יֵשׁ זְוִיג שְׁמַעְרַב מֵיָן נוֹקְבִין עִם מֵיָן דְּכוּרִין. וְכֵן נִבְאָר שְׁהַמֵּיָם שְׁבָאוּ לְמִקְדָּשׁ מִמְּעִין עֵין עֵיטָם סִמְלוּ אֶת הַשְּׁפַע שְׁבָא מִהַשְּׁמִינִי. וְגַם כָּאֵן רוֹאִים שְׁמֵי הַמְּעִינּוֹת בְּמִקּוּרָם בְּאִים מִהַשְּׁמִינִי.

מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (עירובין יד:) **תָּנִי רַמִּי בַר יִחְזַקְאֵל יָם שְׁעֵשָׂה שְׁלֵמָה שְׁלֵשׁ אַמּוֹת תַּחְתּוֹנוֹת מְרַבְּעוֹת, וְשִׁתֵּי אַמּוֹת עֲלִיוֹנוֹת עֲגוּלוֹת**. מְצִינּוּ בְּזֵהָר חֲדָשׁ (ואתחנן ע), שְׁהִסוּד הוּא בְּחִינַת עֲגוּל, וְהַמְּלָכוֹת הֵיא בְּחִינַת רְבוּעַ, נִרְאָה דְּשְׁלֵמָה עֲשָׂה אֶת הַחֲלָק הַעֲלִיּוֹן שֶׁל הַיָּם בְּצוּרַת עֲגוּל לְרַמְזָא עַל הַיָּסוּד, וְאֶת הַחֲלָק הַתַּחְתּוֹן בְּצוּרַת רְבוּעַ לְרַמְזָא עַל הַמְּלָכוֹת, וְעַל יָדֵי זֶה מִתְּגַלָּה בְּמֵיָם שְׁבַבְיַת הַמִּקְדָּשׁ חֲבוּר יָסוּד וּמְלָכוֹת.

נִרְאָה דְּלַכֵּן מִעִין מְטַהֵר בְּכָל שְׁהוּא וְגַם כְּשֶׁהַמֵּיָם זוֹחְלִים וְאִינוּ צְרִיךְ אַרְבַּעִים סָאָה שְׁעוּמָדִים בְּמִקּוּם אֶחָד כְּמוֹ מִקְנֶה. דְּמֵי גִשְׁמִים שְׁמַסְמִלִים מֵיָן דְּכוּרִין שְׁבָאִים בְּאֲתַעְרוּתָא דְּלַעֲלִילָא, צְרִיךְ שִׁיְהֵא בְּהֵם שְׁעוּר וְשִׁיעַמְדוּ יְצִיבִים בְּמִקּוּם אֶחָד, הֵינּוּ שִׁיְהֵי הַרְבֵּה שְׁפַע שִׁיְסַפִּיק לְצַרְךְ הַטְּהָרָה. עֵין בְּמַלְבִּי"ם שְׁמַתַּחַת לְשַׁלְחֵן בְּמִקְדָּשׁ הֵיָה גִפְחַ שֶׁל אַרְבַּעִים סָאָה. וּבְאַרְנוּ בְּמִאֲמַר 'הַשְּׁלַחֵן פֶּה' שֶׁהַשְּׁלַחֵן מְסַמֵּל אֶת הַשְּׁפַעַת הַמְּזוּן וְהַפְּרָנְסָה שְׁבָאִים מִהַקְּב"ה, וְרוֹאִים שְׁשְׁעוּר זֶה מְסַמֵּל אֶת הַשְּׁפַע שְׁבָא מְלַמְעָלָה. מֵה שְׂאִין כֵּן בְּמִעִין שְׁמַסְמֵל מֵיָן נוֹקְבִין, כְּשֵׁם שְׁבַעְבּוּדַת הָאָדָם בְּבְחִינַת מֵיָן נוֹקְבִין שְׁבָאִים בְּאֲתַעְרוּתָא דְּלַתְתָּא, אֵין צְרִיךְ בְּהַרְבֵּה מֵיָן נוֹקְבִין, דְּמִבְּקָשִׁים מִהָאָדָם לְעֲשׂוֹת מֵה שְׁיִכּוֹל אִם רַב וְאִם מְעַט, וְכְמוּבָא בְּמִדְרָשׁ (שהש"ר ה, ג) **פְּתַחוּ לִי פֶתַח כְּחֹדֶה שֶׁל מַחַט**, כֵּן הַמְּעִין שְׁמַסְמֵל עֲבוּדָה זו, מְטַהֵר אֶפְלוּ בְּכָל שְׁהוּא. וְכֵן רוֹאִים בִּירוּשָׁלַיִם (מ"ק א:) שְׁנוֹקֵט דְּגָמָא לְמַעִין הַמְּטַהֵר בְּכָל שְׁהוּא, **לְהַטְבִּיל בּוֹ מַחַט**.

וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר (תיקונים לט.) שְׁיָסוּד הַנוֹקְבָא הוּא בְּחִינַת מִעִין, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שה"ש ד, יב) **"גֵּן נְעוּל אַחַתִּי כֻלָּה גַל נְעוּל מִעִין חֲתוּם"**. וְכֵן מִעִין אוֹתִיּוֹת נְעִים הַמְּסַמֵּל אֶת הַמְּלָכוֹת כְּדַבְּאַרְנוּ בְּמִאֲמַר 'חֲשַׁמֵּל עוֹף'. וְכֵן מִעִין בְּגִימְטְרִיא סִפְל הַמְּסַמֵּל אֶת הַמְּלָכוֹת שְׁהֵיא בְּבְחִינַת כְּלִי. וּבְגִימְטְרִיא מְסַכְּנ הַמְּסַמֵּל אֶת הַמְּלָכוֹת כְּמוּבָא בְּזֵהָר חֲדָשׁ (רות צח:). וְכֵן מִעִין בְּגִימְטְרִיא מְקַל הַמְּסַמֵּל אֶת הַיָּסוּד שְׁבַמְלָכוֹת שְׁמַעֲלָה מֵיָן נוֹקְבִין כְּדַבְּאַרְנוּ בְּמִאֲמַר 'חֲשַׁמֵּל מְטָה'. וְכֵן מִעִין ר"ת הַפְּתוּב שְׁמַדְבֵּר עַל הַיָּסוּד שְׁבַמְלָכוֹת (בראשית טז, ב) **"הִנֵּה נָא עֲצַרְנִי הוִי"ה מְלָדַת"**. וְכֵן (בראשית ל, ו) **"דְּנִנִּי אֶל־הֵיָם וְגַם שְׁמַע בְּקוֹלִי וַיִּתֵּן לִי בֹד"**. וְכֵן מִעִין מְרַמְזָא בְּכַתּוּב הַמְּדַבֵּר עַל הַבְּכִיָּה שֶׁל רַחֵל שְׁמַעֲלָה עַל יָדֵי הַדְּמַעוֹת מֵיָן נוֹקְבִין לְזַרְז אֶת גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, (ירמי' לא, יד) **"רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ מְאֹנָה לְהַנְחִים"**, בְּדְלוּג ד' אוֹתִיּוֹת. וְכֵן הַפְּתוּב (בראשית מה, ב) **"קֵלוּ בְּבִכִּי" בְּגִימְטְרִיא מִעִין**.

מוּבָא בְּרֹקַח' (פ' יורא) שִׁישׁ מְעִינּוֹת שְׁמַתְגַּדְלִים בְּעַת חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה. וּמְבָאָר לְדַבְּרִינוּ דְּחֲדוּשׁ הַלְּבָנָה מְסַמֵּל אֶת חֲדוּשׁ הַמְּלָכוֹת, וְדָבָר זֶה מְשַׁפִּיעַ עַל הַמְּעִינּוֹת הַמְּסַמֵּלִים אֶת הַמְּלָכוֹת. וְכֵן נִרְאָה דְּמוֹשְׁחִים אֶת הַמְּלָכִים עַל הַמְּעִין, כְּמוּבָא בְּרַמְב"ם (מלכים א, יא), לְרַמְזָא שְׁהִיָסוּד שְׁבַמְלָכוֹת שְׁהוּא בְּבְחִינַת מִעִין, עוֹבֵר אֵלָיו. וְכֵן מִעִין אוֹ נְעִים ר"ת הַפְּתוּבִים הַמְּדַבְּרִים עַל מְשִׁיחַת שְׂאוּל לְמֶלֶךְ. (ש"א יב, ג) **"נָתַן הוִי"ה עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ"**, (שם י, א) **"מְשַׁחַן הוִי"ה עַל נַחֲלָתוֹ לְנִגִּיד"**, וְכֵן **"דְּגַל מַחְנֶה יְהוּדָה" בְּגִימְטְרִיא מִעִין**.

הוספות למאמר קץ הגאולה משנת תשע"ב עד שנת תשע"ה.
ניתן לקבל את המאמר המלא בבקשה לכתובת המייל דלקמן.

הבהרות נחוצות לשאלת רבים.

מאחר שהקץ שכתבנו מבוסס על תאריכים שנכתבו מפורש בזהר בכמה מקומות, חשוב להבהיר שתשע"ב של הזהר היא תשע"ג שלנו. כיון שהזהר הוא מדרש חז"ל, וחז"ל לא מנו את השבוע של בריאת העולם כשנה שלמה, כמו שהתחילו למנות לפני כאלף שנים לפי שיטת בעל המאור. וכן כל הרמזים שהבאנו על שנת תשע"ב תקפים לפי חז"ל גם לגבי שנת תשע"ג.

ועוד חשוב להבהיר שבזהר כתוב שבסוף תשע"ב [שהיא תשע"ג שלנו] יסתיימו ה'72 שנים של חבלי משיח ולידת משיח, ואחר כך יחל השלב הבא שהוא מלחמת גוג ומגוג, שתהיה בשנת תשע"ג שהיא תשע"ד שלנו. והזהר לא ציין מתי בתשע"ג [תשע"ד] תהיה המלחמה, בתחילת השנה, או באמצע, או בסוף, ואף שיש ראיות מחז"ל במקומות אחרים שגמר המלחמה והנצחון יהיה בסוכות, בזהר על תשע"ג [תשע"ד] לא מוזכר תאריך מדוייק. ויתכן שהמלחמה תתחיל בסוף תשע"ג [תשע"ד] והגמר יהיה בסוכות תשע"ה שלאחר מכן, וכפי שמצינו בגמרא שבשנת השמיטה יהיו המלחמות שלפני ביאת המשיח, ושנת תשע"ה תהיה שנת שמיטה. וכן הבאנו מהאריז"ל שכתב מפורש על תשע"ה שתהיה סוף הברור, והארכנו במאמר.

גם לפני מאה שנה הדברים התרחשו באותם תאריכים. המלבי"ם [דניאל ז'] חישב את קץ דניאל על שנת תרע"ג. ומלחמת העולם הראשונה פרצה בבין המצרים של שנת תרע"ד, ועליה אמר החפץ חיים שהיא המלחמה הראשונה של גוג ומגוג. כל אלו הם תאריכים של גאולת בעיתה שהוא הזמן האחרון שמישיח חייב לבא. ואם יזכו יבא מיד.

הסתירה בדברי חז"ל אם יבא לפני הגאולה שבע גדול לתלמידי חכמים, או עניות.

ובאמת יש סתירה בדברי חז"ל בענין העניות בערב הגאולה. פי מצינו במקומות אחרים שאדרבה יבא שבע גדול לתלמידי חכמים לפני הגאולה. כמובא בגמרא (סנהדרין צו. וכן במסכת דוד ארץ פי"י וב"מ) אמר רבי יוחנן, דור, ששן דוד בא בו, תלמידי חכמים מתמעטין, והשאר עיניהם פלות בגון ואנחה, וצרות רבות, וגזרות קשות מתחדשות, עד שהראשונה פקודה, שניה ממהרת לבוא, תנו רבנן, שבוע ששן דוד בא בו, שנה ראשונה מתקיים מקרא זה, "והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר". שניה חצי רעב משתלחין. שלשית רעב גדול, ומתים אנשים ונשים וטף, חסידים ואנשי מעשה, ותורה משתפחת מלומדיה. ברביעית שבע ואינו שבע. בחמישית שבע גדול, ואוכלין ושותין ושמחין, ותורה חוזרת ללומדיה. בששית קולות. ובשביעית מלחמות. במוצאי שביעית בן דוד בא. כל הסוגיא מדברת על תלמידי חכמים, שבתחלה יהיו במצב קשה ותורה

משתפחת מלומדיה, ואחר כך ככל שמתקרבים לגאולה המצב משתפר, כדברי הגמרא בחמישית שבע גדול, ותורה חוזרת ללומדיה. ובשאר המקומות שהבאנו כתוב שתהיה עניות לתלמידי חכמים, עד לרגע הגאולה, והצעקה מתוך עניות תעורר את ה' לגאל את ישראל. ונראה לי שבשגזרת העניות לתלמידי חכמים באה מהקב"ה כדי לעורר אותם לבקש את דוד מלכם, ולצפות לישועה ולגאולה באמת מעמק הנפש. ובעקר להתחבר לפנימיות הגאולה, דרך למוד פנימיות התורה כל אחד לפי ערכו. ואותם תלמידי החכמים שעושים דברים אלו מעצמם, ואין צורך לעוררם על כך, עליהם דרשו חז"ל שיזכו לשיבע גדול לפני הגאולה, כיון שהם כבר מחברים לאור הגאולה, ומי שמחבר מתחיל להגאל. והאחרים שאינם מחברים כפי שה' מצפה מהם, מטרת העניות תהיה לעוררם לכך כדי שיזכו לגאולה ברחמים. וביתר באור, כשאדם משתוקק לדבר מסוים והוא יכול לטעם ממנו, אם הוא טועם, זה הסימן המבהק שהוא אכן משתוקק. עקר הגאולה ותכליתה הוא למוד הסוד כמבאר בגר"א ובהרבה ספרים, ואלו שמשתוקקים להשפעות הגשמיות של הגאולה כדי למלא תאונתם, עדין לא נגעו כלל, ואפלו המשתוקקים לבית המקדש ושלמות המצוות, ולתחיית המתים, אין זה העקר. העקר הוא תלמוד תורה שהוא כנגד כלם, ועקר העקרים הוא גאלת השכינה שתלויה בלמוד פנימיות התורה כמובא בזהר. אולם אלו שאינם מנסים לטעם ולהתחבר מראים שאינם משתוקקים לעקר הגאולה, וגדל הטעימה מגלה את גדל ההשתוקקות. והדברים פשוטים.

וכן השתלשל בגשמיות שהבנין הראשי של משרד החנוך בירושלים נקרא 'בנין לב רם' כמנין ער"ב, לרמז שמקום זה יתקיים עד זמן הקץ של הערב. והמקום הזה שמונע מיותר ממליון ילדים יהודים חנוך של תורה, שאינם יודעים מה זה שמע ישראל וכו', ומנסה גם לקלקל את החנוך החרדי הטהור, הוא בסוד 'לב רם' של גאולה, כמו שכתוב (דברים ח, ט"ז) **"וְרָם לְבַבְךָ וְשִׁכַחְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ"**. לכן כשהוא מרגיש שהסוף שלו מתקרב, הוא מנסה להחדיר את הלבנה המרמזת על לב, לחנוך החרדי. וכן בגימטריא עמלק שמסמל את קלפת הגאולה בסוד 'לב רם'. וכן קרית הממשלה בירושלים נמצאת במקום ששמו **גבעת רם**. והוסיף הרה"ג ר' ציון דוד סיבוני שליט"א שהאדריכלים שתכננו את בנין בית המשפט העליון, הם **רם כרמי ואחותו עדה**. ואמו של אליפז אבי עמלק הייתה **עדה**. וגם בגימטריא המן.

ועוד נראה להוסיף שהגר"א שהבאנו על זמן מנחה גדולה, הוא לשיטתו שהיה מתפלל מנחה גדולה, וכידוע שיטת הגר"א שמנחה גדולה היא לכתחילה ולא רק בדיעבד, (עיין בביאור הגר"א על ש"ע א"ח רלג א). ובאמת נראה דלענין הגאולה העתידה זמן מנחה גדולה הוא לכתחלה לכל השיטות, דזמן הגאולה העתידה הוא בסוד **ערב פסח** [ערב הגאולה], **שחל בערב שבת** [באלף הששי], ומצינו במשנה (פסחים ה, א) **חל ערב פסח להיות בערב שבת, נשחט בשש ומחצה**. וכן בשנת **תשע"ב** ערב פסח חול בערב שבת. וכן חג הפסח מתחיל לאחר שש וחצי חדשים מתחלת השנה, ומרמז על זמן הערב של מנחה גדולה. וכן ביום ערב פסח תשע"ב קוראים בתורה לפי סדר חלקת הפרשיות לכל יום. בפרשת שמיני את הפסוק (ויקרא יא, ח) **"וְאֵת הַתְּנַשְׁמֹת וְאֵת הַקָּאֵת וְאֵת הַרְחָם"**. ומצינו בגמרא (חולין סג) **אמר רבי יהודה, "רחם" זו שרקרק. ולמה נקרא שמה "רחם" אמר רבי יוחנן, כיון שבאה רחם, באו רחמים לעולם. אמר רב ביבי בר אבבי, והוא דיתבי אמדי, ועביד "שרקרק", וגמירי דאי יתיב אארעא ושריק אתי משיחא, שנאמר, "אשרקה להם ואקבצם"**. והוסיף הרה"ג ר' יהושע ביסמוט שליט"א שהרחם הוא עוף טמא, לרמז על ההכנה לגאולה שבאה דרך הקלפות, שהם בבחינת עוף טמא, ואחר כך מקלפים את הקלפה ואוכלים את הפרי, כפי שנביא לקמן מהמהר"ל. וכן נראה ש**רחם** מרמז על ה**רחם** שממנו נולד משיח שיש בו אחיזה לצד הרע, וכפי שמובא בשער ההקדמות להאר"ז ל (ע' קלב) שהריון הוא בבחינת רע, כיון שהוא מברר את הטוב מהרע, והלדה היא יציאת הטוב

מהרע, הנלד מסמל את חלק הטוב שנבחר מהדם וכו' המסמלים את חלק הרע, ולכן יש בהריון ר"ע ימים. וכן הריון בגימטריא רע. וכן מובא ב'אוצרות חיים' להאר"ל (אורות ניצוצות וכלים פ"ב) שעבור מסמל את ברור הרפ"ח ניצוצות שנפלו בתוך הרע. ולדת משיח מסמלת את גמר ברור הניצוצות, לכן היא בסוד לדה. וכן עוף הרכס נקרא בפרשת ראה (דברים יד, יז) בשם "הרכמה", וכל המלה מנקדת בנקוד קמץ המסמל את ספירת הכתר – כתר המלכות, בסוד עטרה שביסוד הנוקבא שמשם יוצא הנלד.

מצינו שאסור לגלות את הקץ, רק דרך למוד נגלות התורה, אבל כשמגלים דרך למוד פנימיות התורה אין אסור. כמוכא ברמח"ל (אדיר במרום) מאמר בריך ברי לעתיק יומין) על הגמרא שמשח בא בהסח הדעת, שהסח הדעת היינו שהפסוי הוא בזו"ן שהם בבחינת הדעת, [בחינת נגלות התורה]. אבל בבניה שהיא בבחינת נשמה ופנימיות התורה, הוא שרש משיח ושם יש לזה גלוי. והאר"ל בזה הגר"א חב"ר (ביאור אגדות אפיקי ים' סנהדרין צו:) ונביא את לשונו בקצרה: סוד הקץ אינו פשאר רמזין לאשפחא בסלע, דנפקו טפין מסלע דיצירה, אלא בעי לנוקב להאי סלע מעבר לעבר עד שמויע לתהום בריאה ושם יתגלה. והוא מה שאמרו שקץ משיח 'לבא לפומא לא גלי', שגב הוא בבניה, ופה ולשון הם זר"ן, ובניה היא בבריאה, זר"ן ביצירה ועשיה כידוע, ולכן קץ משיח נשאר במחשבה בלב, הלב מבין. ולא בא בדבור לנביאים שהשגתם ביצירה. והוא גם כן מה שאמרו 'ללבי גליתי לאיברי לא גליתי' שהם איברים דגופא דזר"ן שהם גב' עלמין יצירה ועשיה. והוא שרצה חבוקוק לעמד על קץ משיח, והשיבו לו הקץ אינו בא בדבור רק בסוד כתיבה בלב, כמו שפתיב "פתבם על לוח לבן". ורואים שאלו המתעסקים להבין את הקץ על דרך הנסתר, נשמת התורה, שהוא בחינת בניה עולם הבריאה, שם הקץ גלוי ואינו מכסה. וזה הטעם גופא שהזהר מלא מענין חשובי קצין, כיון שבבחינת בניה אין הסח הדעת. וכן ההפך בין מספר עבר [אותיות ערב] למספר עתיד הוא מספר זהר, כי הזהר מחבר בין העבר של הגלות שמסתיימת בזמן הערב, לעתיד של הגאולה. (בביאור זה

סייעני הרה"ג ר' ציון דוד סיבוני שליט"א).

וכן הכתוב (ישעי' מח, יא) "למעני למעני אעשה" בגימטריא ה' אלפים תשע"א, ועם הכולל בגימטריא תשע"ב. ופסוק זה מדבר על גאלת בעתה, כמוכא ברמח"ל (במדבר) זכו אחישנה לא זכו בעתה, שהוא הזמן שהקב"ה ירצה לגלות יחודו לעיני כל חי "למעני למעני אעשה" (עיין בתיקוני זהר חדש קטו). וכן תשע"ב בגימטריא הכתוב (תהילים קב, יד) "אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה פי בא מועד". עם המלים והכולל. ובגימטריא לבני בנייהם למען שמו באהבה עם האותיות והכולל. וכן גואל לבני בנייהם למען שמו בגימטריא תשע"ה. וכן נסח התפלה ברוך אתה ה' אלהינו ואלהי אבותינו. אלהי אברהם. אלהי יצחק. ואלהי יעקב. האל הגדל הגבר והנורא אל עליון. גמל חסדים טובים. קונה הכל. וזוכר חסדי אבות. ומביא גאל לבני בנייהם למען שמו באהבה: מלך עוזר ומושיע ומגן: בגימטריא 5773. וכן נסח התפלה עשה למען שמך. עשה למען ימינך. עשה למען קדשתך. עשה למען תורתך. למען יחלצון ידיך הושיעה ימינך וענני, עם המלים בגימטריא 5772. ומובא ב'טור' (או"ח קכב) הכי אתמר בהגדה אמר שמואל כל הזריז לומר ד' דברים הללו זוכה ומקבל פני שכינה עשה למען שמך. עשה למען ימינך. עשה למען תורתך. עשה למען קדשתך. וכן נהגתי לומר קרב קץ ביאת משיחך פדה עמך שמח עדתך עשה למען שמך וכו'. וכן ג' הפסוקים: "הוי"ה צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: הוי"ה צבאות אשרי אדם בוטח בך: הוי"ה הושיעה המלך ועננו ביום קראנו". בגימטריא 5772, לפי החשבון שאות כ"ף סופית היא מספר חמש מאות ואות מ"ם סופית היא מספר שש מאות. וכן נסח התפלה

וְהוּא יוֹשִׁיעֵנו וְיִגְאֶלְנוּ שְׁנִית וְיִשְׁמִיעֵנו בְּרַחֲמֵי שְׁנִית לְעֵינֵי כָּל חַי לְאִמֵּר. הֵן גְּאֻלְתֵּי אֶתְכֶם אֶחְרִית
בְּרֵאשִׁית לְהִיּוֹת לְכֶם לְאֵלֵהֶם בְּגִימְטְרִיא 5771.

הושלמה בס"ד סדרת שעורי וידאו במאמר הגאולה בתשע"ב 26 שיעורים ניתן להוריד בארכיון דלקמן.
הופיע מאמר הגאולה המלא והמעודכן מעומד מחדש בשנת תשע"ג, ניתן לקבל בבקשה למייל.
יצאו לאור לאברכי כולל בלבד שיעורי וידאו המראים את סדור הרש"ש על המסך ומסבירים את הכוונות של כל מעגל
השנה. פרטים בטל 026537343
חדש: סדרת שיעורי וידאו חדשה בספר סוד החשמל מהתחלה עם הוספות חדשות. ניתן להוריד בארכיון ולעקוב מידי
פעם על הוספת שיעורים חדשים.
הוקם בס"ד ארכיון לעלונים ומאמרים שפורסמו. כולל מאות שיעורי אודיו בספר סוד החשמל ובספר הזהר שעדין לא
פורסמו. כמו כן ניתן להוריד אוסף מאמרים בענין הגאולה בתשע"ב ועוד.

קישור לארכיון:

<https://docs.google.com/folder/d/0B5g5K6Iej11iT3Z0M2NOVnJZX3c/edit>

הערה חשובה: בשיעורי הוידאו המופיעים בארכיון סוד החשמל ישנה תופעה שכל שיעור מתחיל שוב בגמר השיעור בלי
פס קול. ובעצם כל שיעור הוא קובץ כפול שחוזר על עצמו. ובהורדת השיעור למחשב התופעה נאלמת.

נודה מאד לכל מי שישלח הוספות על מאמר זה לזיכוי הרבים

ניתן להזמין את המהדורה החדשה של ספר 'סוד החשמל' [5 כרכים] במחיר 80 ₪ בלבד בטל: 0573109982.

או במייל fish@neto.net.il ניתן לקבל את העלון בקובץ וורד לשלוח בקשה למייל.

דרושים מפיצים להפצת חוברות ודיסקים של הוצאת הזוהר 'מתוק מדבש' לזיכוי הרבים
החומר ישלח עד הבית ללא תשלום. לפנות לאליהו 0544375705

מאמר חדש בפרסום ראשון לחג השבועות על דרך ההלכה והפלפול. מאת הרה"ג ר' מרדכי קרליבך שליט"א מחבר הספרים 'חבצלת השרון'

[המאמר מוגש בשינויי עריכה קלים לתועלת הקוראים].

תמיהת הב"ח למה חשש הגואל רק על פסול בניו ולא על האיסור נישואין עם רות.

"וַיֹּאמֶר הַגּוֹאֵל לֹא אוֹכַל לְגַאֵל לִי פֶן אֲשַׁחֵת אֶת נַחְלָתִי". [רות ד, ו]

רבותינו נתקשו בפירוש דברי הגואל 'לא אוכל לגאל לי פן אשחית את נחלתי', ופרש"י פן אשחית את נחלתי 'זרעי' כמו
נחלת ה' בנים, לתת פגם בזרעי, שנאמר "לא יבא עמוני ומואבי", וטעה בעמוני ולא עמונית, ומקשה הב"ח
[בספרו משיב נפש] דאם טעה במדרש זו וסבר שמואבית אסורה בקהל, למה הוצרך לדבר על פסול זרעו, הרי עיקר הנישואין עם
רות אסורין בלאו דלא יבוא מואבי בקהל ה'.

והמפרשים פירשו את דברי הגואל 'פן אשחית את נחלתי' בכמה פנים, א. לא רצה להביא צרה לאשתו, ב. ענין השחתת
הקרקע, ג. עניות בביתו, אכן למה שפרש"י בשם המדרש שהגואל טעה במואבי ולא מואבית צריך עיון קושית
הב"ח שהזכרנו.

והנראה בישוב הקושיא, דהנה כתוב בפרשת כי תצא "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' וגו' על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם
ובמים וגו' ואשר שכר עליך את בלעם וגו' לקללך". והרמב"ן שם כתב ורבים אמרו שהם לא קדמו אותם, אבל
ישראל קנו מהם, וזה הבל, כי די למחנה שימכרו להם כאשר ירצו לקנות, [והמהרש"א בסנהדרין (דף קג:) השיב על השגה זו
שהיה להם ליתן בחינם כדמשמע שם], ועוד כי ישראל לא באו בגבול מואב, והמואבים הוציאו להם לחם ומים בכסף,
והכתוב יספר שעשו המואבים כאשר בני עשו, ולמה ירחיק המואבי לעולם בעבור זה ולא יתעב האדומי, עכ"ד.

וכתב הרמב"ן כי הכתוב הרחיק שני האחים האלה עמון ומואב שהיו גמולי חסד מאברהם, שהציל את אביהם לוט מן החרב
והשבי, ובזכותו שלחו השם מתוך ההפכה, והיו חייבין לעשות טובה עם ישראל, והם עשו עמהם רעה, המואבים שכרו את
בלעם בן בעור ולכן נאסרו, והעמונים לא קדמו בלחם ובמים ולכן נאסרו. ואילו מואב כן קדמו בלחם ובמים.

והוסיף הרמב"ן, דהנה רבותינו דרשו ביבמות **עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית**, וכמפורש בקרא דנאסרו משום שלא קדמו, והאיש דרכו לקדם ואין האשה דרכה לקדם לצאת מגבול הארץ, ולכאורה זה מוסב רק כלפי החטא שלא קדמו בלחם, אכן באמת בירושלמי יבמות [פ"ה ה"ג] ובמדרש רות [פ"ד פ"ח] אמרו כן אף על החטא השני אשר שכר וכו', שדרך האיש לשכור ולייעץ, ואין דרך האשה לשכור ולייעץ.

והמהרש"א בסנהדרין שם תמה על דברי הרמב"ן מסנהדרין [דף קג:], **אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן קסמא גדולה לגימא שהרחיקה שתי משפחות מישראל, שנאמר על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים**, הרי מפורש שגם עמון וגם מואב נאסרו ונתרחקו מפני שלא קידמו את ישראל בלחם ובמים, וזהו להדיא דלא כדברי הרמב"ן שמואב קידמו את ישראל בלחם ובמים.

ואשר נראה בזה, דהנה איתא בנזיר [דף כג:] ובהוריות [דף י:]: **דרש רבה אח נפשע מקרית עוז, זה לוט שפירש מאברהם, ומדינים כבריה ארמון, שהטיל מדינים כבריהין וארמון, שנאמר לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה'**, דרש רבא ואיתימא ר"י **על הכתוב לתאוה יבקש נפרד וגו'**, לתאוה יבקש נפרד זה לוט שנפרד מאברהם ובכל תושיה יתגלע שנתגלה קלונו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות דתנן **עמוני ומואבי אסורין איסור עולם**. וכאן רואים שנפרדו ונתרחקו ב' משפחות עמון ומואב, בגלל מגרעותיו של לוט, והוא תמוה לכאורה מן הכתובים דמפורש דהטעם הוא משום שלא קידמו אותם בלחם ובמים.

ונראה לבאר על פי הרמב"ן שחטאי עמון ומואב הוא בכפיית הטובה שנתחייבו בני לוט לבני אברהם, עמון שלא קידמום בלחם, ובמואב ששכרו את בלעם, **ועמון ומואב נענשו מאותה סיבה של כפיות טובה**, וזה נרמז בדברי הגמרא שהרשעות שלהם באה מלוט שהיה 'אח נפשע' שלא הכיר טובה לאברהם, ולפי זה מבואר לשון הכתובים **על דבר אשר לא קידמו אתכם ועל דבר אשר שכר עליך**, שבשניהם יש להם פגם של ביטול הכרת הטוב אשר באה לידי ביטוי במה שלא קידמו אותם בלחם ובמים ועל ששכרו לקלל ישראל, **ולפי זה מיושבת קושיית הב"ח** מדוע הגואל חשש מזרע פסול יותר מאשר עצם הנישואין, דעיקר מה שאסרה תורה את עמון ומואב הוא למען לא יתערבב נחלת ה' מהשחתת מידותם הרע, והן הן דברי הגואל 'פן אשחית את נחלתי'.

דברי הב"ח והגרי"ז שחשש שמא בי"ד אחר יבטל הוראת בועז.

דברי הכלי חמדה בישוב קושית הב"ח שהיה אפשר לייבם בלא קנין.

הב"ח [בספרו משיב נפש] כתב ליישב, **שהגואל סמך על הוראתו של בועז שהיא מותרת לו**, כיון שבוועז היה גדול הדור וראש הסנהדרין והורה שרות מותרת, מדינא דמואבי ולא מואבית, והחולק עליו יתחייב מיתה כזקן ממרא, אבל **הוא חשש שמא בדורות הבאים יקום בית דין ויחלוק על הוראתו של בועז, ויורה שמואבית אסורה**, לכן הוא אמר **"פן אשחית את נחלתי"** שיפסלו את בניו.

ובחידושי מרן רי"ז הלוי הוסיף, שמצינו ביבמות [דף עו:]: **שדואג רצה לפסול את דוד לבא בקהל משום שרות אסורה לבוא בקהל, ויש להעיר דהלא כבר נפסקה ההלכה ע"י בועז והזקנים דמואבי ולא מואבית, והיאך רצה דואג לפסול את רות בקהל, וביאר הגרי"ז דאף שכבר נפסקה ההלכה דמואבית מותרת בקהל, מכל מקום רצה דואג לחלוק על הלכה זו, כמו הדברים הנלמדין בי"ג מידות שהתורה נדרשת שאפשר לחלוק עליהם.**

ולכן עמשא חגר חרבו כישמעאל ואמר **כל מי שאינו שומע הלכה זו ידקר בחרב, כך מקולבני מבית דינו של שמואל הרמתי, עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית** כמבואר שהיא לא דרשא בעלמא שאפשר לחלוק עליה, אלא **שקבלה היא בידו הלכה למשה מסיני ואי אפשר לחלוק על זה.**

ולפי זה כתב הגרי"ז לפרש דברי הגואל, שאמר לו לבועז לא אוכל לגאל פן אשחית את נחלתי, שהגואל חשש פן יבוא בית דין ויחלוק על בועז והזקנים, ויאמר שמואבית אסורה בקהל, ואז יפסל זרעו בקהל, כמו שבאמת אירע כן שדואג רצה לפסול

את דוד, ובעו לאכרוזי עליה, וטעותו של הגואל היתה שלא ידע שהיא הלכה למשה מסיני היא. ולכאורה צריך עיון על דברי הגר"ז מדוע בועז והזקנים לא אמרו לו להגואל שהיא הלכה למשה מסיני.

ונראה להוסיף לפי המבואר בחידושי מרן רי"ז הלוי [יומא פ.] ששיעורים ניתנו לישראל בסיני, ואחר כך שכחום וחזר יעבץ ויסד אותם, וכיון שכל ההלכה של שיעורים נשתכח מישראל, מעתה פסקה הקבלה מפי השמועה, ולכן אף שבית דין של יעבץ החזירום בפלפולם על פי מדות שהתורה נדרשת בהן, מכל מקום בית דין אחר יכול לחלוק ולומר שלא כך היתה ההלכה אלא כך, ושייך לחלוק על שיעור של כזית, עד כאן דבריו. ולפי זה מבואר שהגואל חשש שמא יושחת נחלתו, שאולי תשתכח הלכה זו מישראל, שהיא הלכה למשה מסיני, כפי שבאמת היה בזמן דוד שכל ישראל שכחו הלכה זו, ואם לא תוחזר הלכה זו על פי קבלה אלא עפ"י פלפול ב"ג מידות שהתורה נדרשת בהן, אולי יבא בית דין שיחלקו על הוראה זו.

עוד נראה ליישב, שבועז עצמו לא היתה בידו קבלה זו מהלכה למשה מסיני, ורק בזמן דואג הוא שמצינו הלכה למשה מסיני זו, ולכן שם סתמו את פיו של דואג כשהיתה בידם קבלה זו עד משה מסיני, אך בועז שדרש כן מדרשא דיליה, לא הכריע דעת הגואל.

בכלי חמדה פרשת וישב [ע' 98] כתב ליישב, שבדין יבום של קרובים האמור בבן נח אין דין שיהא הגואל קונה את היבמה קנין אישות, ואין איסור בפסולי קהל של חייבי לאוין בלא קנין קידושין, ולזה אמר הגואל פן אשחית את נחלתי, דלא חשש על עצמו אלא על בניו.

בדברי המהרש"א בישוב קושית הב"ח דעשה דיבום דוחה לא תעשה דמואבי.

בדברי הרשב"א והמהרש"א האם יבום דקרובים דוחה איסורי תורה.

המהרש"א ביבמות [דף עז.]. עמד בקושיות אלו א. למה לא הזכיר הגואל האיסור ביאה אלא פסול הזרע, ב. אחר שכבר התיר בועז במאמרו אשת אמת קנית וגו' היאך מלאו לבו לדבר כן, ותירץ על פי המבואר בדברי הרמב"ן בפרשת וישב שמצות יבום נהג אז גם בקרובים, ועשה של יבום דוחה לא תעשה של מואבי, ואף שאמרו ביבמות שאסור לייבם חייבי לאוין, זה רק מדרבנן לפי שגזרו על ביאה ראשונה אטו ביאה שניה, ובאותה שעה של בועז עדיין לא נתקנה תקנה זו, ולכן מן הדין היתה מותרת לו מדין עשה דוחה לא תעשה, ורק שחשש שבניו יהיו אסורים בקהל, וזהו שאמר בן אשחית את נחלתי.

ובעיקר דברי המהרש"א הנ"ל יש לעיין, שהמהרש"א נתקשה היאך מלאו לבו של הגואל לחלוק על בועז ולומר את דבריו אחר שבועז התירה לו, כמאמרו אשת המת קנית, ועל זה תירץ שטעה במואבי ולא מואבית, והוא סבר שההיתר הוא משום דעשה דוחה לא תעשה, וקשה דהלא בועז פרסם את ההיתר של מואבית ולא מואבית, ובכתובות [דף ז:] אמרו שלכן הביא עשרה אנשים ואמר בפניהם דמואבי אסרה תורה ולא מואבית, ויל"ד.

ועוד קשה במה שבועז היה נאמן להתיר את רות בקהל, מכח הדרשא דמואבי ולא מואבית, והאמר רבי אבא אמר רב ביבמות [דף עז:] כל תלמיד חכם שמורה הלכה ובא, אם קודם מעשה אמרה שומעין לו, ואם לאו אין שומעין לו, וא"כ היאך היה בועז נאמן להורות שרות מותרת לו, ונתבאר שם שמאחר שכבר הורה כן להגואל שהיא מותרת מדין מואבית ניהא, יעוי"ש מש"נ עוד עפ"י דברי המהרש"א.

ובעיקר דברי המהרש"א צ"ע דהנה לשון הרמב"ן בפירושו שם כך הוא, בב"ר אמרו כי יהודה התחיל במצות יבום הקרובים, רצה הקב"ה להתיר איסור אשת האח מפני היבום וכו', וחכמי ישראל הקדמונים מדעתם הענין הנכבד הזה, הנהיגו לפנים בישראל לעשות המעשה הזה בכל יורשי הנחלה, באותם שלא יהיה בהם איסור השאר, וקראו אותו גאולה, וזהו ענין בועז וטעם נעמי והשכנות, והמשכיל יבין, עכ"ד.

הרי מפורש בדברי הרמב"ן דבכלל מצות יבום איכא גם מצוה נוספת, והיא הגאולה, ומצות הגאולה נוהגת אף בקרובים, כפי שהיה במעשה שבועז שנתקיים היבום בקרובים, ואין זו חובה כלל, אלא סוד גדול מסודות התורה בתולדות האדם, ומפורש

בדבריו דמאחר שניתנה תורה לא הנהיגו כן אלא בקרובים שאין בזה איסור שאר, וא"כ מנין לנו להתיר איסור מואבית מחמת ענין סוד זה, והדברים תמוהים, וצ"ע.

והנה דעת רש"י בסנהדרין נח. דבן נח אסור מדאורייתא בכלתו, דאף קרובות הבאות מחמת אישות נאסרו בבן נח, ובחידושי הרמב"ן ביבמות [דף צח.]. תמה עליו והרי יעקב נשא שתי אחיות וכו', והרי יהודה אמר על תמר כלתו צדקה ממני ואלו היתה אסורה משום כלה אכתי חייבת היא מיתה דעריות, והא דכתיב ולא יסף עוד לדעתה, מפני שהיתה זקוקה ליבם, והוא שלה, לפי מה שהיו נוהגין ביבומין, עכ"ל.

והריטב"א שם כתב וכן בן נח מותר בכלתו, כדמוכח מיהודה שבא על תמר ואמר צדקה ממני, ולא מצינו שהותר להם איסור ערוה משום מצות ייבום, ואפילו תאמר כי דרך ייבום עשה כן יהודה, עכ"ל.

והרשב"א השיב שם מיהו אין תמר ראייה, דמותרת היתה לו ליהודה דבר תורה משום יבמה, דקודם התורה היה יבום מותר בקרובין, אלא שרצה יהודה לנהוג בה כדרך שצותה התורה באחים, לא באב, שהאח עיקר, ובקי היה בענינו, ויורה על זה בועז עכ"ל, וכוונת הרשב"א בזה, דממעשה דבועז למדנו שסוד היבום קיים גם בקרובים, וממילא ענין זה דיבום דוחה איסור דכלתו, הגם דבני נח הוזהרו בזה.

והנה באמת יש לקיים דברי הרשב"א בפשוטו, עפ"י מה שנראה שנחלקו המדרשים האם יהודה נצטוה על היבום, או רק קיים מצות היבום, דהנה במושב זקנים פרשת וישב הביא דבפסיקתא איתא שיהודה נצטוה על היבום, וכן הוא בחת"ס [יו"ד סי' רל"ב] בשם הר"מ, וא"כ יש לומר דלפני מתן תורה היה גם ציווי על יבום של קרובים, ומצוה זו של יבום שפיר דוחה איסור כלתו האסורה לבן נח.

אכן לשון הרשב"א מורה דלא נצטוה יהודה על היבום, ועכ"ז סוד זה דוחה איסור כלתו, ובפשוטו הן הן דברי המהרש"א דיבום דרות דוחה איסור לאו דמואבי, ועדיין יש לחלק דאיסורי בני נח נידחין מפני סוד מצות היבום, אך אחר שניתנה תורה ונקבע בתורה איסורא דמואבית, היאך נדחה איסור תורה מחמת סוד ענין היבום כל שאין זה מצות עשה, ועחי' מרן רי"ז הלוי [פרשת תולדות] כלפי הא דבהדי כבשי דרחמנא למה לך.

ישוב נפלא על קושית הב"ח שהגואל חשש רק לפסול בניו

והנראה בזה בישוב קושית הב"ח והאחרונים בטעם מה שלא חשש הגואל אלא לפסול בניו, שבאמת הגואל קיבל את הדרשא שמואבית מותרת בקהל, אבל זרעה נשארים מואבים, כי עדין שם מואבית עלה, ואם כן מדינא ד'לו' הלך אחר פסולו [קידושין טז:] בנה פסול כמותה.

דהנה במנח"ח [מצוה תקס"ב סק"ב] כתב דמה שנצטוינו בתורה על מואב לא תדרוש שלומם וטובתם כל ימיך לעולם, והיינו שאין לעשות להם להם שום טובה, הרי דלאו זה נוהג אף אחר שנתגיריו, כפשטא דקרא לא יבא עמוני ומואבי וגו' על דבר אשר לא קדמו וגו', דנתרחקו מנישואין אף אחר שנתגיריו, הרי שעל זה נאמר לא תדרוש וגו', דמשמע דאף אחר גירות אסור, והוכיח לזה מתוך דברי הר"מ פ"ח עבדים הי"א.

והוסיף במנח"ח לחדש וז"ל, אפשר דנשים דלא נתרחקו מקהל דהם לא עשו הנבלה הזאת, א"כ הן אינן גם בכלל הלאו הזה, אך כבר כתבתי כמה פעמים דע"י טעם המצוה אין אנו יכולים ללמוד דין, והנה דבר זה דעמון ומואב נתרחקו מקהל מפורש בתורה על דבר וגו', וקבלו חז"ל דהנקבות לא נתרחקו, אבל לאו זה לא תדרוש אין מבוואר בתורה כלל וכו', על כן פשוט לענ"ד דגם נקבות בכלל איסור לאו זה דלא תדרוש וגו'.

אשר לסברת המנח"ח דעדיין שם מואבי עלה ורק שהותרה לבוא בקהל ה' נראה פשוט דזרעה בין זכרים בין נקבות אסורין באיסורא דלא תדרוש שלומם וטובתם, ונמצא שאסור לדרוש בשלום כל זרעה של רות, שהרי מעולם לא הופקע פסולה של רות לענין איסור דרישת שלום, ואף שהקידושין חלין ואין עבירה בקידושין אלו שהרי מואבית מותרת, מ"מ הלך אחר פסולו, ומאחר שהאם עדיין שם מואבית עליה כל זרעה בכלל.

והעירני הרה"ג ר' זונבנד דאיסור לא תדרוש אינו פסול יחוס, ולא נאמר בזה דינא דהלך אחר פסולו, ורק מי שהוא עצמו מואבי בכלל איסור זה, אכן לפי מה שיבואר דיסוד הפסול של מואבית הוא לפי שעדיין לא נשלמה הגרות לגמרי, וא"כ נמצא דאף מה שהמואבית אסורה באיסורא דלא תדרוש אינו איסור בעלמא, אלא יסודו פסול דאית בה, וא"כ אף זה בכלל הדרשא ד'לו' הלך אחר פסולו, ויש לדון.

מעטה נראה להוסיף, דמן הדין דאף דמואבית מותרת לבא בקהל, מ"מ בניה הזכרים שפיר יהו פסולין לבוא בקהל, דהרי עדיין שם מואבים עליהם, וא"כ שפיר צדקה טענת הגואל, דאף שגוף הביאה מותרת מדינא דמואבי ולא מואבית, מ"מ הרי ישחית את נחלתו בכך שבניו יהו פסולין, והדברים מחוורים מסברא לפי שיטת המנח"ח דעדיין שם מואבית עליה לעולם לענין לא תדרוש, וא"כ אף בניה פסולין לקהל ה'.

הלא מעטה צדקה מאד טענתו של פלוני אלמוני, דאף שקיבל מבוועז ראש סנהדרין שהמואבית מותרת בקהל, מ"מ חשש להשחתת בניו, שהרי מאחר שרות מואבית היא ואסורה באיסורא דלא תדרוש שלומם וטובתם, כן הוא כל הבנים בפסול זה, וממילא דהבנים אסורין לבוא בקהל ה', ומיושבת היטב קושית האחרונים, אשר נראה דבזה גופא הוא דס"ל לבוועז שאינו כן, לפי שבאמת מואבית אין בה שום פסול דלא כהמנח"ח.

והנראה בזה, דהנה האחרונים [כלי חמדה ח"ג ע' קנ"ג ואבי עזרי] תמהו על דברי המנח"ח, ממה שבועז היטב מאד לרות ודרש בטובתה עד מאד, ואילו לדברי המנח"ח אסור לדרוש בטובתה של מואבית, ואף אם נימא דבאותה שעה כבר היתה גיורת, כמשמעות הכתובים שם ובתרגום שבאה להתגיר, אמנם הרי להמנח"ח אף אחר שנתגיירה אסור לדרוש בטובתה, אשר ע"כ דאין נקבות בכלל לאו זה.

ובישוב הערת המנח"ח דהרי לא הוזכר בכתובים מיעוט בלאו דלא תדרוש שלומם וטובתם למעט את הנשים, נראה לבאר דיסוד מה שעמוני ומואבי אסורין בקהל ישראל, אין זה איסור ביאה בעלמא, אלא הוא חלות דין שנתפס בהגרות והכניסה לקהל ישראל, שלא הועילה הגרות ליכנס לגמרי בקהל ישראל לנישואין, וכל האיסור לדרוש שלומם משום שלא נשלם הגירות לענין זה איסור דרישת טובה.

והברור, דמאחר שנתמעט מואבית שאין אסורה בקהל ישראל, ע"כ שנשלם גרותה לגמרי ונעשית ככשרי ישראל, הרי מעטה אין צריך ילפותא נוספת להתיר את המואבית בלאו דלא תדרוש שלומם, דע"כ דלית בה לאו דלא תדרוש שלומם וטובתם מאחר שקבעה תורה שהמואבית מותרת ליכנס ה' לנישואין, ממילא איכלל בזה שאין שום פסול של מואבי, וממילא מותר לדרוש בשלומה וטובתה כל הימים, [דלא כהכרעת המנח"ח].

ונמצא שבזה גופא הוא שדנו בוועז והגואל, דהכרעת בוועז בהלכה זו היא שמואבית נכנסה לקהל ישראל לגמרי, וממילא פשוט דמותר לדרוש בשלומה של רות, וממילא כל זרעה דינם ככשרי ישראל לגמרי ופלוני אלמוני סבר כהכרעת המנח"ח שעדיין יש איסור דלא תדרוש.

נשמח לקבל הארות והערות על המאמר במייל המערכת